

10 Ιουνίου 2018

3^η γιορτή για την Πικροδάφνη Ομιλία

Τρίτη γιορτή για την Πικροδάφνη, αφιερωμένη στο ποτάμι που πηγάζει στην περιοχή του Καρέα, περνάει από τον Βύρωνα, την Ηλιούπολη, τον Άγιο Δημήτριο, τον Άλιμο, το Φάληρο και εκβάλλει στο Έδεμ. Ένα ποτάμι που από τα 9, 3 χιλιόμετρα μήκους του τα 2/3 περίπου είναι σε ακόμη ανοιχτά και σε φυσική κατάσταση. Από αυτά τα 200 μέτρα βρίσκονται στην Ηλιούπολη και συνεχίζουν από τη Βουλιαγμένης μέχρι τις εκβολές, με πλούσιο και πυκνό πράσινο στο μεγαλύτερο μήκος του, με εναλλαγές από πεύκα, ευκάλυπτους, πλατάνια, συκιές, πυκνούς θάμνους, πικροδάφνες, καλαμιές κλπ.

Κλειστό είναι μόνο το αρχικό τμήμα του στα όρια του Δήμου Ηλιούπολης, ενώ σαν κλειστός αγωγός έχει διαμορφωθεί η Παλαιά Κοίτη Καρέα που διέρχεται κάτω από την οδό Καλαβρύτων (Δ. Ηλιούπολης).

Η Πικροδάφνη έχει παραπόταμους το ρέμα Καλογραιών και Κοψαχείλα στον Άγιο Δημήτριο και το ρέμα Καλογήρων στο Φάληρο, γι αυτό η ποσότητα του νερού είναι περισσότερη από τον Άγιο Δημήτριο μέχρι την εκβολή.

Οι ανθρωπογενείς επεμβάσεις είναι πολλές, με αποτέλεσμα σε πολλά σημεία να στενεύουν το πλάτος της κοίτης του ποταμού. Η πόλη έχει αναπτυχθεί χωρίς να έχει λάβει υπ' όψιν της το ρέμα. Το 1985, με π.δ. προβλεπόταν το ρέμα Πικροδάφνης να γίνει λεωφόρος, το οποίο καταργήθηκε και στη συνέχεια το 1993 χαρακτηρίστηκε σαν «ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος» με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Δ' 281/1993), σαν «υδατόρεμα Α' Προτεραιότητας» (νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας Ν. 4227 / 2014, άρθρο 20) και σαν «υγρότοπος Β' προτεραιότητας» .

Στις τελευταίες μελέτες που έγιναν για την Πικροδάφνη, στα πλαίσια της αντιπλημμυρικής της προστασίας, χαρακτηρίζεται σαν χείμαρρος, πράγμα που δεν ισχύει. Είναι ποτάμι, έχει συνεχή ετήσια ροή, δε στερεύει το καλοκαίρι. Λιγοστεύει νερό, αλλά όσο κι αν λιγοστέψει, δε στερεύει.

Για την Πικροδάφνη έγιναν τα τελευταία χρόνια δύο μελέτες αντιπλημμυρικής προστασίας. Η μία αφορούσε το τμήμα της Ηλιούπολης τα τελευταία 200 μ. μέχρι τη Βουλιαγμένης και η δεύτερη, από τη Βουλιαγμένης μέχρι τις εκβολές. Και στις δύο μελέτες, οι παρεμβάσεις που προτείνονται να γίνουν, είναι αποψίλωση των πρανών του ρέματος, μέχρι τη μέση του ύψους τους περίπου, σχεδόν σε όλο το μήκος του και επένδυσή του με συρματοκιβώτια (πέτρες τυλιγμένες με συρματοπλέγμα) σε μήκος αρκετών χιλιομέτρων!

Είμαστε αντίθετοι σ' αυτούς τους σχεδιασμούς διότι η κοπή 820 περίπου υψηλών δέντρων, μαζί με την ενδιάμεση θαμνώδη και χαμηλή βλάστηση, συνολικά από την Ηλιούπολη μέχρι το Φάληρο, θα είναι μια μεγάλη απώλεια και καταστροφή για τις πόλεις μας, για το κλίμα, την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, την προστασία από το θόρυβο, το φιλτράρισμα του νερού, τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, την αισθητική του τοπίου των πόλεών μας, μέσα σε ένα άκρως τοιμεντοποιημένο περιβάλλον! Σ' ένα φτωχότερο σε πράσινο λεκανοπέδιο, μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές των τελευταίων χρόνων στα βουνά της Αττικής και τη συνεχή καταστροφή του αστικού πρασίνου για την κατασκευή έργων, 'αναπλάσεων' κλπ.

Είμαστε αντίθετοι στους σχεδιασμούς της πολιτείας, διότι τα συρματοκιβώτια μειώνουν την απορροφητικότητα του αυξάνοντας τον πλημμυρικό κίνδυνο, το νερό δε φιλτράρεται, διότι καταστρέφεται το ριζικό σύστημα των δέντρων και της βλάστησης, αποταμιεύεται πολύ μικρότερη ποσότητά του και επιπλέον θα προκληθεί μια μεγάλη καταστροφή, στην πλούσια χλωρίδα και πανίδα του ρέματος, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις πόλεις μας.

Η Πικροδάφνη χρειάζεται συντήρηση, επεμβάσεις σε συγκεκριμένα σημεία, προστασία από παράνομες κατασκευές και λάθος τεχνικά έργα που στενεύουν την κοίτη της. Στα σημεία που παρουσιάζει πλημμυρικά φαινόμενα στο κάτω της Βουλιαγμένης τμήμα, υπάρχουν τεχνικά έργα, και κατασκευές που στενεύουν την κοίτη και πρέπει να απομακρυνθούν ή να διορθωθούν, όπως υποστηρίζει και έκθεση πραγματογνωμοσύνης του Πολυτεχνείου, του εργαστηρίου τεχνικής γεωλογίας και υδρογεωλογίας. Δε γίνεται καμία αναφορά στη διόρθωση των λάθος τεχνικών έργων, στην απομάκρυνση των αυθαίρετων κατασκευών για την επίλυση των προβλημάτων. Αντίθετα παραμένουν και προτείνεται η τοποθέτηση συρματοκιβωτίων!

Επιπλέον, στην Ηλιούπολη, υπολείμματα παλαιών έργων, μέσα στην κοίτη του ποταμού, το καλοκαίρι που μειώνεται η ποσότητα του νερού, συμβάλλουν στο να λιμνάζει και να δημιουργούνται εστίες κουνουπιών. Πρέπει να γκρεμιστούν για να εξασφαλιστεί η ανεμπόδιση ροή του νερού, για να μη λιμνάζει.

Εξ άλλου, σύμφωνα με την ίδια πραγματογνωμοσύνη του Πολυτεχνείου, η κοίτη και τα πρηνή του ρέματος σε μεγάλη έκταση αποτελείται από βραχώδεις και ημιβραχώδεις σχηματισμούς εκατομμυρίων ετών, που δε διαβρώνονται, οπότε δεν έχουν ανάγκη αντιδραστικής προστασίας με συρματοκιβώτια, των οποίων η ηλικία είναι μερικές δεκάδες χρόνια! Τι σημαίνει αυτό? Ότι δεν χρειάζεται προστασία το πρηνές και ότι, σε μερικά χρόνια που θα σκουριάσουν τα σύρματα, θα ανοίξουν και δε θα συγκρατούν πια τις πέτρες. Το ποτάμι, πέραν της μεγάλης οικολογικής καταστροφής που θα υποστεί, σε μερικά χρόνια θα γεμίσει με πέτρες!

Επιπλέον η Πικροδάφνη χρειάζεται προστασία από τη ρύπανση. Ενώ το νερό της είναι καθαρό κατά καιρούς ρυπαίνεται από παράνομες ρίψεις βοθρολυμάτων από παραρεμάτιες κατοικίες, που βρίσκονται πιο χαμηλά από το ύψος του δρόμου, οπότε τα λύματά τους μόνο με αντλίες μπορούν να ριφθούν στο αποχετευτικό δίκτυο. Ρυπαίνεται επίσης από παράνομες συνδέσεις στο δίκτυο ομβρίων και από υπερχειλίσεις αγωγών της ΕΥΔΑΠ. Αυτή η κατάσταση οδηγεί στο να εμφανίζονται ξαφνικά, κυρίως το καλοκαίρι, φαινόμενα έντονης δυσσομίας για κάποιες μέρες, και να σκουραίνει το χρώμα των νερών. Όσοι μένουν δίπλα στο ρέμα το γνωρίζουν αυτό.

Η Πικροδάφνη, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Αττικής, που ενσωματώνει την Οδηγία πλαίσιο 2000/60 για τα Νερά, είναι το 13ο ποτάμιο σύστημα του Υδατικού αυτού διαμερίσματος.

Από τις απαιτήσεις που επιτάσσει η Οδηγία αυτή και τους στόχους του Σχεδίου Διαχείρισης πηγάζουν δράσεις απαραίτητες, ώστε να αποτραπεί η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών και αντίθετα να εξασφαλιστεί η προστασία και βελτίωσή της. Επιπρόσθετα, το Σχέδιο Διαχείρισης αναφέρεται στην ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων και των οικοσυστημάτων του Υδατικού διαμερίσματος.

Επομένως, για το Ποτάμιο Υδάτινο Σώμα της Πικροδάφνης, θα πρέπει να ληφθούν πρόνοιες ως προς την παρακολούθηση και εξασφάλιση της ποιότητας των υδάτων του και ολόκληρου του οικοσυστήματός του. Πως μπορεί να επιτευχθεί αυτό με την αποψίλωση των πρηνών της?

Επιμένουμε στη διατήρηση της φυσικής κατάστασης του ρέματος, της προστασίας και του εμπλουτισμού της χλωρίδας των πρηνών και της παραρεμάτιας περιοχής και για λόγους αντιπλημμυρικής προστασίας, των πόλεών μας.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ για τη διαχείριση της πλημμύρας, οφείλουμε να δίνουμε στα ποτάμια μας περισσότερο χώρο, να διατηρούμε ή να αποκαθιστούμε την πλημμυρική ζώνη τους, την πλημμυρική περιοχή, για να μειώνουμε τις δυσμενείς επιπτώσεις της πλημμύρας, στην ανθρώπινη υγεία, στο περιβάλλον και στην οικονομική δραστηριότητα.

Πρόσφατα υποβάλαμε μηνυτήρια αναφορά κατά παντός υπευθύνου, για τα έργα της παιδικής χαράς στη Τζαβέλλα, στο μπαζωμένο τμήμα του ρέματος της Πικροδάφνης, που βρίσκεται δίπλα στη λεωφόρο Βουλιαγμένης, αφού προηγουμένως κόπηκαν 21 λεύκες. Οι λόγοι που μας ώθησαν σ' αυτό είναι οι εξής:

- Εν πρώτοις τα έργα στο χώρο της παιδικής χαράς είναι παράνομα, δεδομένου ότι αφορούν έργα πάνω στο ίδιο το ρέμα και πριν αυτό οριοθετηθεί. Όπως και πρόσφατα αποφάσισε το ΣΤΕ, δεν επιτρέπονται έργα στην περιοχή του ρέματος πριν την οριοθέτησή του.
- Δεύτερον η χωροθέτηση παιδικής χαράς στο συγκεκριμένο μέρος δεν επιτρέπεται διότι σύμφωνα με το τμήμα δόμησης του Δήμου Αθηναίων, στο οποίο ανήκει ο Δήμος Ηλιούπολης, ο συγκεκριμένος χώρος είναι πολεοδομικά αρρυθμιστος, που σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται καμία χρήση, παρά μόνο αυτής του χώρου πρασίνου.
- Εξάλλου η χωροθέτηση παιδικής χαράς δίπλα σε δρόμο ταχείας κυκλοφορίας, με αυξημένους ρύπους, σε χώρο που αποσιλώθηκε πλήρως, είναι επικίνδυνη, διότι η άθληση και το παιχνίδι συνεπάγονται άνοιγμα των πνευμόνων και εισπνοή περισσότερου αέρα. Ο ατμοσφαιρικός αέρας στη λ. Βουλιαγμένης είναι πλούσιος σε ρύπους. Επιπλέον είναι πάνω σε μπαζωμένο ρέμα, που καθιστά τη χρήση του περισσότερο επικίνδυνη.
- Οι συγκεκριμένες εργασίες έγιναν χωρίς να εκδοθεί άδεια εργασιών μικρής κλίμακας, όπως απαιτεί ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός του 2012.
- Κόπηκαν σε μια μέρα 21 ψηλές και πυκνόφυλλες λεύκες, χωρίς καμία άδεια! Ο Δήμος Ηλιούπολης επικαλέστηκε ασθένεια των δέντρων, γεγονός που δεν ευσταθούσε, για τις περισσότερες από αυτές, γι αυτό άλλωστε δεν είχε άδεια κοπής. Αυτή η αποψίλωση είναι επιβαρυντική και για την αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής. Οι λεύκες είναι κατ'εξοχήν υδρόφιλα δέντρα και κατάλληλα για την πλημμυρική ζώνη ενός ποταμού και την αντιπλημμυρική θωράκιση αυτής της περιοχής!

Οι πόλεις μας χρειάζονται τα ρέματα που απέμειναν ζωντανά, έχουν ανάγκη τα εναπομείναντα οικοσυστήματά τους, για πάρα πολλούς λόγους! Χρειάζεται να τα ελευθερώσουμε από κατασκευές και ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, όσο και όπου μπορούμε, προκειμένου να μειώσουμε τον πλημμυρικό κίνδυνο και το μέγεθος της καταστροφής από την πλημμύρα, αν και όταν αυτός επέλθει, εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη ροή του νερού.

Οφείλουμε να λύσουμε το πρόβλημα της ρύπανσής τους και να εμπλουτίσουμε τη βλάστηση στα πρηνή και στις παραρεμάτιες περιοχές, ώστε να έχουν οι πόλεις μας ταυτόχρονα αντιπλημμυρική προστασία και να απολαμβάνουν τα πολύτιμα οφέλη τους!